

KAJ JE S PIVOM?

Washington, 27. novembra. Najbolj različna poročila prihajajo iz raznih krogov glede tega, kaj bo kongres naredil glede pive. Kongres začne zborovati že prihodnji ponedeljek, in dočim eni trdijo, da bo takoj glasoval glede pive, pa se oglašajo drugi, ki trdijo, da bi bila tako postava protustavna. 18. amendment pravi, da se ne sme izdelovati, prodajati ali transportirati nobena opojna pijača, dočim Volstead postava določa, kaj je opojna pijača in obenem kazni za kršilce. Kongres lahko odredi, da pivo, ki ima 2.75 odstotka alkohola, ni opojno, toda gotovo je, da bodo suhači nemudoma tožili na najvišjo sodnijo, kar se bo seveda vlečlo mesece in mesece. S pivom torej nismo še tako sigurni.

Jugoslavija baje dobi drugo vlado. Kralj kliče državnike na pomoč

Paris, 26. novembra. Pred nekaj dnevi je jugoslovanski poslanik v Berlinu odpotoval v Jugoslavijo, kot se je trdilo, po privatnih poslih. Poslanik Balugžić je bil star prijatelj pokojnega kralja Petra in sedaj njegovega sina, kralja Aleksandra. Dasi je Balugžić po svojem naziranju socialist, pa se zatjuje, da ga je kralj dal poklicati na posvetovanje, da začne pogajanja z nesprotnimi strankami. Kralj namerava spremeniti vladavo v Jugoslaviji. Baje se je poslanik Balugžić že začel posvetovati z voditelji srbskih kmetov, s Slovenci in Hrvat. Sicer se ne javlja še o nobenem uspehu, toda toliko je gotovo, da se bodo razmere v Jugoslaviji v kratkem spremenile. Mogoče je, da se bo ustanovila federativna monarhija, katero so v principu odobrile tudi srbske stranke. Le radi števila federativnih držav se niso še mogli zediniti. V javnost ni prišlo še ničesar, kar bi se lahko smatralo za dovršeno. Tudi ni resnica, da vlada punt v Jugoslaviji. V nekaterih bosanskih vaseh so se uprli kmetje, toda ne radi političnih nagibov, pač pa radi slabih gospodarskih razmer, ki sedaj tam vladajo.

Na Dunaju bodo mirni božični prazniki

Dunaj, 26. novembra. Avstrijski kancler vlade Dollfuss je izjavil željo, da bi bili božični prazniki mirni v Avstriji. Zato je izdal odredbo, da ne sme nobena politična stranka imeti shoda od 1. decembra do 1. februarja.

Desetletnica poroke

Danes praznujeta dr. Anton Škur in Mrs. Terezija Škur desetletnico zakonskega življenja. Iskrene čestitke oddičnemu slovenskemu paru in želimo, da dočakata zdrava in srečna srebrno poroko!

General Motors

General Motors korporacija, ki izdeluje avtomobile, je sprejela tekmo oktobra meseca 3876 nadaljnjih delavcev na delo.

Seja v Newburgu

V torek, 29. novembra, se vrši seja Slov. demokratskega kluba v Newburgu, in sicer ob 7:30 zvečer v S. N. Domu.

* 100 ljudi je utonilo v povodnji v Colombiji.

Veleindustrijalci so nastopili proti delavski brezposelnosti zavarovalnini

Columbus, O., 26. novembra. Zveza velekapitalistov v državi Ohio se je izjavila proti zavarovalnini za brezposelnost. Enaka zavarovalnina ali pa dobrodelna podpora, je vseeno, pravijo veleindustrijci. Zveza bo poslala v Columbus več svojih najboljših zmožnih mož, ki bodo govorili proti predlogu, kakor hitro pride na vrsto v državni zbornici. Glede zavarovalnine zoper brezposelnost, se je zveza industrijalcev izjavila sledeče: Ako ima brezposelna zavarovalnina samo namen pomagati delavcu v času brezposelnosti, tedaj je zgrešila svoj cilj, ker enaka zavarovalnina v resnici ne pomaga nič; ako pa ima namen razdeliti bogastvo, da se da onim, ki nimajo od onih, ki imajo, je pa silno krivično. Delavci kot delodajalci bi morali prispevati v fond za brezposelnost, in dočim bi se na eni strani jemalo, da se na drugi hrani, pa je dokazano, da bi enak fond bil izrpan v dveh letih, in v depresiji, v kakršnji živimo danes, bi bil fond brez pomena. Kar delavec zahteva je delo, ne pa podporo. Danes pobiramo Community fond, a pod novo postavbo bi pobirali brezposelno zavarovalnino. Nobene razlike ni v tem, razven da bi moral delavec in delodajalec enako prispevati.

V Braziliji je prepovedano saditi kavo

Rio de Janeiro, 26. novembra. Predsednik brazilske republike, Getulio Vargas, je izdal posebno povelje, glasom katerega je v Braziliji prepovedano za prihodnja tri leta saditi kavo. Ne samo, da so prepovedani novi nasadi, pač pa tudi starih, zapuščenih kavinah nasadov se ne sme obnoviti. Ta odredba je bila izdana, da se naredi konec nadprodukciji kave. V Braziliji imajo danes 18,000,000 vreč kave, katere sploh niti zastojni ne morejo oddati. Tekom letošnjega leta so uničili že nad 10 milijonov vreč kave.

Dve ženski ubiti

Sinoči sta bili ubiti na vogalu Bessemer Ave. in E. 93d St., dve, doslej še nepoznani ženski, stari okoli 40 let in dobro oblečeni. Več prič, ki so se nahajale v bližini ob času nesreče, je pripovedovalo, da je privozil velik sedan avtomobil z naglico več kot 40 milj na uro. Ta avto je zadel obe ženski, toda se niti zmenil ni, pač pa na svojo naglico zginil v neki stranski ulici. Trupla obeh žensk so bila vržena v zrak, potem so pa priletela na avtomobil. Eno žensko je avtomobil vozil naprej še kakih 75 čevljev, drugo pa nad 100 čevljev, nakar sta oba trupla padla na cesto in je voznik v divjem begu drvil naprej. Sprejdi bumper avtomobila je bil pri tem odtrgan kot obe sprednji luči razbiti in kos roga. To je vse, kar ima policija, da išče sled za zločinskim voznikom. Obe ženski sta tako razbiti, da ju skoro ne bo mogoče spoznati.

Seja šolskega odbora

Danes, 28. novembra, ob 8. uri zvečer, se vrši redna mesečna seja šolskega odbora šole Slovenskega Delavskega Doma. Vsi člani in članice so vljudo prošeni, da se udeležijo, ker je več važnih točk na dnevnem redu.

Silna prometna nesreča v naselbini

V soboto dopoldne je dobila naša slovenska tverka A. Grdina in Sinovi od mestne komisije za javni promet častno in priznalno pismo, da je namreč ta tverka ena onih redkih podjetij v mestu, ki niso imeli tekom zadnjih šest mesecev nobene prometne nesreče. Tverka A. Grdina in Sinovi, ki ima dvoje velikih trgovin s pohištvo in pogrebni zavod, ima seveda vedno več avtomobilov na cestah, in vseh zadnjih šest mesecev ni imela najmanjše nepravilnosti.

In usoda je prinesla, da ravno na dan, ko je dobila tverka častno priznanje za vzoren promet, se je pripetila velika nesreča, na križišču Norwood Road in St. Clair Ave. Charles Slapnik, sin znanega cvetličarja Ignac Slapnika, 6102 St. Clair Ave., se je ravno nekako opoldne v soboto vračal z veliko Cadillac limuzino po Norwood Road s pogreba. Ko je opazil zeleno signalno luč, je pogljal preko St. Clair Ave., in v istem trenutku je pridivil veliki ognjegasci truck, na potu proti nekemu požarju. Ognjegasci truck je vozil skozi rdečo prometno luč.

V istem času je tudi ulična karna ustavila na 62. cesti in St. Clair Ave. Oba voznika, Slapnik in ognjegasec sta opazila katastrofo par sekund, predno se je nesreča zgodila. Pritisnila sta na zavore, toda bilo je že prepozno, in tla so bila mokra. Težki truck je zadel v Grdinovo limuzino in jo vrgel proti ulični kari, da se je trikrat obrnila okoli. Sam čudež je, da Charles Slapnik ni bil pri tem ubit.

Za prst je manjkalo, da ni truck vrgel Grdinov avtomobil med potnike ulične kare, ki so pravkar izstopili. Potniki v kari so začeli kričati. Truck je priletel ob karo, razbil njen prednji konec, in štirje ognjegasci, ki so bili na truku, so bili vrženi na kamenita tla. Ognjegasec Michael Bolivar, je priletel tako nesrečno na tla, da se mu je vsa glava razbila, da so možgani ležali vsenaokoli. Ostali trije ognjegasci so dobili večje poškodbe, toda nihče ne bo umrl.

Slapnika je pokopalo pod razbitim Cadillacom, toda so ga kmalu izvlekli ven. Dobil je notranje poškodbe, toda bo okrevljal. Charlie se nahaja na domu pri

starših, potem ko je dobil v bolnici prvo pomoč.

Ognjegasci so bili na potu proti hiši 997 E. 77th St., odkoder je nekdo sporočil, da gori. Ogenj je pogasila druga kompanija, in škoda ni znašala več kot \$10,00, toda to je veljalo eno življenje in poškodbe petih oseb.

Takoj se je seveda na licu mesta zbrala ogromna množica ljudi, in ves promet na St. Clair Ave., ki je glavna prometna žila vsega Clevelanda, je bil ustavljen. Nad 50 uličnih kar je čakalo na obeh progah, dokler ne odpeljejo ubitega in renjenec in odstranijo razbite avtomobile. Pet oddelkov policije je dospelo na lice mesta, fotografirali, častniški poročevalci. Direktor Merrick je odredil obširno preiskavo. Vse priče so pa edine v tem, da zadene krivda ognjegasce, ki so v silnem diru podili skozi rdečo prometno luč na St. Clair Ave. in 62. cesti. Slapnik je vozil Grdinov avtomobil po Norwood z zeleno prometno lučjo. Sama sreča je bila, da Grdinov avtomobil ni imel potnikov ob istem času, sicer bi bila nesreča še bolj stršna.

Kitajci poročajo, da so Japonci ubili 2,700 Kitajcev v Mandžuriji

Šangaj, 26. novembra. Kitajski zunanji urad poroča, da so Japonci nedavno tega ubili 2700 Kitajcev v raznih vaseh v severni Mandžuriji. Poročila pravijo, da so nagnali Japonci prebivalce vasi Činen Čin, Ting Ping San in Litsekou skupaj, nakar so jim zapovedali, da kopljejo jarke. Ko so bili jarki izkopani so Japonci pripeljali strojne puške in začeli kositi vaške prebivalce, ki so v silnem kriklu padali eden za drugim. Japonci so razdelili potem zemljo, ki je pripadala dotičnim Kitajcem med svoje lastne ljudi. Japonci so prišli nad Kitajce, češ, da slednji skrivajo v svojih kočah kitajske upornike. Kljub temu, da Japonci po natančni preiskavi niso ničesar dobili, so pobili skupno prebivalstvo treh vasi. Ko so Kitajci opazili, da Japonci streljajo v nje s strojnimi puškami, so mnogi začeli bežati. Posrečilo se je 160 ljudem pobegniti, toda so bili vsi ranjeni, dočim jih je 70 padlo mrtvih na tla na begu. Kdor ni padel od kroglice, je bil napaden z bajonetom in umorjen.

Z zrakoplovi vozijo tujce v Ameriko

Seattle, Washington, 26. novembra. Stric Sam je tu zaplenil dva zrakoplova, s katerimi so podjetni Amerikanci privlačili tujce v Zedinjene države, proti dobri plači, kakopak! Neki Van Bendsil iz tega mesta je zaslužil s prevozom 16 potnikov nad \$5000 v enem tednu. Zrakoplova sta bila vredna \$3000.

Plače policistov

Župan Miller bo poslal mestni zbornici priporočilo, da ostanejo plače policistov in ognjegascev v Clevelandu tudi prihodnje leto znižane za 10 procentov. Nobene vidika ni, da bi se plače mogle zvišati. Mesto si prihrani z znižanjem \$750,000 na leto. Zbornica bo najbrž odobrila priporočilo župana.

Ford na operaciji

Detroit, 27. novembra. V Henry Ford bolnišnici v tem mestu je bil znani izdelovalec avtomobilov, Henry Ford, danes prvič v svojem življenju operiran. Ford je star 69 let. Trdi se o njem, da resno še ni bil prenikdar bolan. Ford se je dal prepeljati v bolnišnico, katero je sam ustanovil, ko je potreboval \$10,000,000 za njo. Kot se poroča, je operacijo dobro prešal. Tekom operacije so mu odstranili slepo črevo. V petek popoldne se je Ford pritožil, da se je prehladil in je nagloma zapustil svoj urad, in ko so ga zdravniki drugi dan preiskali, so se odločili za operacijo.

Zopet smrt v Girardu

Bela koščena žena kosi naprej v naselbini. V soboto smo položili v hladni grob Mrs. Leon, takoj za njim pa se je preselil iz te doline solz naš rojak John Cigole, star čez 60 let. Ranjki je bil doma iz Hoderšice pri Logatcu. V Ameriki se je nahajal nad dvajset let. Tu zapuša ženo, sina in hčer, kot tudi dva brata, v stari domovini pa setro in nekaj drugih sorodnikov. Najmu bo rahla ameriška zemlja, prizadeti družini pa izrekamo naše iskreno sožalje! — John Dolčič.

Župan Walker ni mogel plačati računov

New York, 27. novembra. Nekaj modistinja, Hattie Carnegie, je danes vložila tožbo na sodnijo proti bivšemu županu Walkerju in njegovi ženi, ker nista plačala računov za blago, ki sta ga jemala pri njej. Walker se nahaja v Italiji. Račun znaša \$12,059.50. Modistinja pravi, da je Walkerjeva žena kupovala nogavice po \$6.50 par, parfum po \$35 stekleničica, itd. Njene račune so eno enostavno prezrli. Walker je kot znano zelo bogat človek.

* Cena jajcem se je zvišala za štiri cente pri ducatu.

* Leon Trotsky je nevarno zbolel v Kodanju.

Usoda sveta je zapечатena s porodno kontrolo, pravi angleški škof

Hartford, Conn., 26. novembra. Rt. Rev. William Gascoyne Cecil, angleški škof iz Exeter, Anglija, je mnenja, da je usoda sveta in svetovne civilizacije zapечатena, ako boljši sloji ne bodo proizvajali novega zaroda in prakticirali porodno kontrolo. "Ljudje so v resnici zelo nesposobni," se je izjavil jako znani škof. "Mnogo skrbijo, kako bi vzgojili lepe cvetlice, dobro živino, pse in mačke, toda redko kdaj pomislijo, kako bi ustvarili boljši človeški zarod. 90 odstotkov človeških karakteristik se podeduje in le deset odstotkov je posledica okoliščin, v katerih človek živi. In kljub temu ljudje še vedno verujejo, da sta kultura in dobra vzgoja le posledica zmožnosti. Izmed 1000 ljudi se komaj eden povzpne do odličnega mesta, in tisoč družin bolje vrste producira le nekako 200 sposobnih mož, in če ta boljša vrsta ljudi začne prakticirati porodno kontrolo, tedaj je bodočnost sveta v nevarnosti. Ravno to se je zgodilo v zgodovini Rimljanov. Razkošnost je naredila Rimljane mehke, in najboljši Rimljani niso hoteli imeti otrok. Mislimo so, da ga ni naroda na svetu, ki bi jih mogel podjarmiti. In ko je prišel konec ter so Goti plenili po Rimu, ni bil nihče bolj začuden kot Rimljani sami. Ako je zmožnost podedovana, in če zmožni ljudje prakticirajo porodno kontrolo, tedaj je gotovo, da bodo prevladali nesposobni, nezmožni. In v tem leži pogin sveta."

Ameriška armada dobi nove uniforme

Washington, 26. novembra.—Ob 30. septembru prihodnjega leta bo imel sleherni vojak ameriške armade novo uniformo, ki bo veliko bolj lična kot je sedanja. Barva ostane ista, toda nova uniforma bo veliko bolj prikladna. In dočim so dosedaj izdelovali vojaške uniforme v samo 18 različnih merah, bodo nove uniforme v 34 različnih merah, tako da bo sleherni vojak lahko dobil svojo pravo mero. Vodstvo armade je dosedaj razdelilo brezposelnim 57,000 blanketov in 100,000 starih uniform vojakov.

Prevrnjena lampa

Ko so dospeli ognjegasci v nedeljo v hišo na 4520 Detroit Ave., so dobili v hiši mrtvega Louis Picarda, 75 let starega, in njegovo strežnico, 47 letno Ano Stuart. Trupla obeh so zgorela. Pod posteljo strežnice so dobili mrtvega tudi domačega psa. Kot so dognali ognjegasci, se je prevrnila petrolejna svetilka v sobi, radi česar je nastal ogenj, ki je vzel življenje obeh. Nesreča se je najbrž pripetila, ko sta oba spala. Ognjegasci so dospeli pravčasno, da so omejili ogenj na njuno stanovanje. V hiši stanujejo še tri druge družine.

Manj denarja

Solski odbor v Clevelandu se bo moral zadovoljiti s \$4,000,000 manj denarja v prihodnjem letu, kot pa letos. Dočim znaša proračun clevelandskih sol za letošnje leto \$15,000,000, bo imel solski odbor prihodnje leto samo \$11,000,000 na razpolago. Pomagali si bodo na ta način, da ne bodo gradili nič novega in tudi vseh starih sol ne bodo popravili.

MILLER HRANI

Župan Miller je v soboto odredil, da če bo treba nadalje znižati plače mestnih uslužbencev, da se bodo začele najprvo znižati pri njem in njegovem kabinetu. Millerjeva plača je bila znižana že marca meseca za \$1,500 na leto, in sedaj je izjavil, če mesto ne bo moglo shajati, da bo začel zniževati pri najvišjih plačah. Župan Miller, ki je od naroda izvoljen, dobiva \$15,000 plače na leto, dočim je prej navadni manager, imenovan od councilmanov, dobival \$25,000 na leto in ni imel polovice toliko odgovornosti in dela. Miller je v soboto tudi izjavil, da zaenkrat se niže plačanim uslužbencem v mestu ni bati, da bi se jim plače ponovno znižale. Ta teden bo proračun za leto 1933 gotov, nakar pride pred mestno zbornico.

18,000 delničarjev banke bo moralo odgovarjati s svojim denarjem

New York, 26. novembra — 18,000 delničarjev velike banke Bank of United States, bo dobilo nenavadno božično darilo. Nadzernik bank bo moral iztirjati na vsako delnico \$25.00 v gotovini, da se plačajo vloge, in sleherni izmed 18,000 delničarjev je odgovoren za denar, ki se je nahajal v banki, predno je slednja zaprla vrata. Napram banki je bilo do 1. novembra vloženih 14,400 zahtev za odškodnino, in če se denar, ki ga zahtevajo te tožbe izplača, bi že to zneslo \$60,000,000. Tudi direktorji so odgovorni za svoj delež pri banki. Banka je imela vsega skupaj 440 delničarjev, in vsaka delnica mora plačati gotovo svoto. Ko je banka zaprla vrata se je nahajalo v banki gotovine v svoti \$33,000,000, in od onega časa je prišlo nadaljnjih \$73,000,000 v banko. Stroški za upravo banke znašajo do sedaj \$874,156.00, kar je ogromna svota. Gori omenjenih 25 dolarjev je prva svota, katero morajo delničarji plačati, in najbrž bodo morali poseči še bolj globoko v žep. Zgube pri banki ne bo skoro nobene, kar se tiče vložnikov.

Trgovci, ki nečejo novega poštnega posloplja

Calumet, Michigan, 26. novembra. Trgovska zveza v Calumetu je pisala protestno pismo na oba zvezna senatorja iz Michigana in na kongresmane, češ, da ne rabijo novega poštnega posloplja v Calumetu, ker je sedanje posloplje že dobro. Trgovci so proti trošenju denarja nepotrebno. Kongres je že dovolil \$100,000 za novo pošto v Calumetu.

Nova obravnava

Bivši okrajni blagajnik Cook in njegov pomočnik Alex Bernstein se bosta morala ponovno zagovarjati na sodniji radi tatvine javnega denarja. Sedaj sta tožena, da sta odnesla \$10,500 javnega denarja. Obravnava se bo vršila prihodnji mesec.

Čisti dobiček

Mestni stadion je letos prinesel mestni blagajni \$23,239 čistega dobička, veliko več kot se je pričakovalo.

Državlansska šola

S poukom v državljanski šoli se zopet začne v četrtek, 1. decembra.

"AMERIŠKA DOMOVINA"

(AMERICAN HOME)

SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER
Published daily except Sundays and Holidays

NAROČNINA:

Za Ameriko in Kanado na leto \$5.50. Za Cleveland, po pošti, celo leto \$7.00.
Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.00. Za Cleveland, po pošti, pol leta \$3.50.
Za Ameriko po razmakih: celo leto \$5.50; pol leta \$3.00; četrti \$1.75.
Za Evropo, celo leto \$8.00; pol leta \$4.00; za četrti leta \$2.50.
Posamezna številka 3 cente.

Vse pisma, dopise in denarne pošiljave naslovite: Ameriška Domovina,
6117 St. Clair Ave., Cleveland, O. Tel. Henderson 0628

JAMES DEBEVEC and LOUIS J. FIRO, Editors and Publishers.

Entered as second class matter January 5th, 1909, at the Post Office
at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3d, 1879.

83

No. 279, Mon., Nov 28th, 1932

Komunizem pod štirimi zastavami

Komunizem na Kitajskem posluje v vse drugačni obliki kot v Rusiji, površno, včasih goreče, vselej individualistično, brez gotovega načrta, prikladen kitajskemu razumu. Raditega pa kitajski komunizem ni ustvaril nobenega Lenina ali Trockija, dasi je producirala heorične ljudi, ki žive v gorah med banditi, ki strdajo, dočim bi lahko imeli sijajne urade v Nankingu.

Mao Tsu Tung, Ho Lung, Je Ting, Cu Teh, vsi so generali in komunisti, kajti danes je na Kitajskem moderno biti — general. Komunistične generale podpirajo najbolj kapitalistični bankirji in financirji, kajti Kitajec preračuna, če mu bo kaj neslo, in če nese dobiček, tedaj je Kitajec vse, kar se mu spleča biti. Komunist je general ali bankir, ali pa veletrgovec, le delavcev ne dobite med komunisti. Bankir plača upornega generala, ki zbere okoli sebe armado vojakov, ki pravijo, da so komunisti iz enostavnega vzroka, ker so puntarji, ker je njih general komunist.

Se v letu 1925 je bilo težko najti razliko med kitajskim nacionalizmom in med kitajskim komunistom. Generala Kajšek so najprvo predstavili širni javnosti kot "rdečega generala. Soong, velekapitalist Kitajske, je imel največjo oporo v Mihaelu Borodinu, rusku komunistu poslaničku na Kitajskem. Sun Fo, edini sin dr. Sun Jat Sena, ustanovnika kitajske republike, in ki je bil največji prijatelj komunizma, je danes prvi konservativec, kateremu je celo narodna stranka preveč radikalna. Cen Kung Po, ki je danes delavski minister skrajno kapitalistične vlade v Nankingu, je bil včasih tako rdeč komunist, da niti škrlatna barva ni bila zanj dosti rdeča.

Rdeče navdušenje ne traja nikdar dolgo na Kitajskem. Veliki kitajski misleci se kmalu stregnejo in postanejo — milijonarji. Kitajec se ne bo dolgo boril za drugega, ker je individualist in misli raje na samega sebe. In tako se je zgodilo, da je prišlo v leto 1927 do preloma med komunisti in kuomintangom. Hipoma je postala komunistična stranka nepostavna na Kitajskem, in ista vlada v Nankingu, ki je včeraj obstojala iz samih komunistov, je danes izdala postavbo, da kdorkoli širi komunistične nauke, se kaznuje s smrtjo. Vses ta prelom s komunisti je imel osebne vzroke. General Kajšek bi rad vladal Kitajsko, toda kitajski komunisti se niso strinjali z njegovimi idejami. Od tedaj so si nasprotniki in se dosledno borijo na raznih frontah. Kajšek je izvrsten kitajski general in imenuje komuniste bandite, dasi jih je on ustvaril, a komunisti ga imenujejo "imperialističnega psa". Petkrat je Kajšek nagnal veliko armado proti komunistom, petkrat jih je temeljito porazil, toda komunisti so vedno pripravljeni za novo vojno. Zakaj? Ker kitajski komunisti živijo od vojne, ker banditi lahko nemoteno ropajo in koljejo.

Kljub temu se pa dobi resne moške in tudi ženske med komunisti Kitajske, katere bi skoro lahko primerjali z nekaterimi Rusi. Sestra Ho Lunga vodi regiment kitajskih žensk, ki se borijo kot prave Amazonke, ki koljejo brez najmanjšega znaka usmiljenja. Da, možje in ženske umirajo za komunizem na Kitajskem. V pokrajinah, pod kontrolo komunistov, se vzdržuje nekaka disciplina. Nobena komunistična armada ni prestopila do danes še k Kajšku, dasi je precej njegovih vojakov se spremenilo v rdečkarje. Da, Kajškova armada prodaja celo orožje in municijo komunistom, kajti če komunisti ne bi imeli orožja, se Kajškova armada ne bi imela s kom boriti! Vojna je pa na Kitajskem na dnevnem redu.

Eksperti se lahko pripravajo, če prebiva 30, 60 ali 90 milijonov Kitajcev pod komunističnim režimom. Na Kitajskem ne pomeni dosti par milijonov več ali manj, če pomislimo, da je 400 milijonov Kitajcev. In kapitalizem povprečnemu Kitajcu sploh poznan ni, kapitalizma na Kitajskem sploh nikdar ni bilo, razven v velikih obrežnih mestih. Pač pa imajo na Kitajskem takozvani "družinski sistem," in kitajskemu komunistu je ta družinski sistem večje gorje in strup kot vsi kapitalistični sistemi sveta. Kitajski komunist ne bo podiral vere, napadal bogov, sploh vera ne igra nobene vloge, pač pa kitajski komunist na smrt črta takozvano "časčenje prednikov." Kitajec je vzgojen od rojstva naprej, da mora komunizem protiti temu, Kitajec pristopa v komunistične rede bolj iz družabnih, kot iz političnih in revolucionarnih vzrokov.

D O P I S I**IZREDNA PROSLAVA V NASELBINI**

Program za praznovanje jugoslovanskega ujedinjenja je sestavljen in sicer tako bogato in okusno, da bo vsakomur ugajal. Na koncertnem programu bodo sodelovala sledeča pevka društva: Samostojna Zarja, Cvet, Zvon, Ilirija, Soča in Srbska pevka zbora iz Youngstowna in Akrona. Med pavzami nastopijo splošno priljubljeni solisti, dueti

cije in tam kjer žive naši za-
sužnjeni rodni bratje, ki krvave
pod vlado tirana, — in tam je
doma poezija te pesmi.

Programna točka bo slavnostno razvijte prapora Jugoslovanskega progresivnega kluba. Cere-
monijam bodo prisostvali bojevniki pri osvobojenju Jugoslavije. Prostovolci Jugoslovanske legije, ter Solunski junaki v uniformah bo nekaj impozantnega ob-
strani prapora. Ziva slika zastavljena po Matt Grdina, bo nekaj očarljivega v kombinaciji troimenega naroda sedanje Jugoslavije. Slovenska godba Bled bo svirala himne kot more in zna-
le ta edina slovenska godba v Ameriki. Na odru bomo imeli ognjevit govornike v angleškem in jugoslovanskem jeziku. Kon-
certne točke se bodo hitro ena drugi umikale in med pavze se bodo zagostile z solisti, dueti in kvarteti. Program bo brez presledka in vseskozi zanimiv in v narodnem duhu napet, ter ljubeč v zasledovanju. Naš mojster odra je nemadomestljiv Matt Grdina, ki je ravnatelj North American Trust Co., podružnice v Collinwoodu. Njegov aranžma je dovoljno jamstvo v najboljšem in okusnem programu.

Naši častni gosti bodo Dr. Leo Pitamic, jugoslovanski poslanik v Washingtonu, ki se ravno se-
daj vrača iz poseta stare domovine. Župan Ray Miller, več drugih uglednih in vplivnih Clevelandskih meščanov. Čeho-slovaški, romunski in poljski konzuli iz Clevelanda. Našemu pozivu so se odzvali jugoslovanski konzuli in generalni konzuli. V našo sredo bo prišel po vsej Ameriki poznani univerzni profesor Miller, ki je goreč zagovornik v tuzemstvu naseljenec in v inozemstvu pa narodnih manjšin. Pričakujemo pa zadnje dneve še drugih prijav odličnih mož Amerikancev, ki se udeležijo naše proslave.

Vstopnina na popoldanski koncert in zvečer na ples je samo 35c. Vsek kdor misli posetiti zvečer ples, naj si obdrži vstopnico, da se pri vstopu lahko izkaže. Dobile se bodo vse dobrote v jedi in piščali po nizkih cenah. Ples in prosta zabava se vrši v spodnji dvorani takoj po absolviranem koncertnem programu. V avditoriju S. N. D. se vrši banket v počast častnim gostom, ki bodo posetili našo slavnost.

ZA JUGOSLOVANSKO VZAJEMNOST

Piše Josip Grdina

Pod Jugoslavijo vsaj nekaj štejejo in imamo Slovence na visokih uradih, poslanike, konzule, ministre in druge visoke in odlične službe, katerih prej nismo nikdar imeli. Zato, če le količikaj sam sebe spoštujem, bodi Jugoslovčan in ponosen, ker sedaj veljaš za izobraženca, ne pa za barbaro. Puščava, skozi katero gremo, bo kmalu pri kraju, potem pa nastopi obljubljena dežela. Jugoslavija je država lepe bodočnosti in ima dovolj vsega. Ponosni bodimo nanjo, ne pa zabavljati čez njo. Ne sramujmo se biti Jugoslovani.

Zadnjič sem bil na demokratskem shodu. Newton D. Baker je govoril o Jugoslaviji, nas je pa sram tega imena. Slovenci mislimo, da smo pri Američanih prvi izmed Jugoslovčanov in da se za Srbe nihče ne briga. Pa temu tako. Nas, seve hvalijo, da smo najboljši ljudje na svetu, da ga radi žehtamo in to je vse. Bil sem že večkrat na srbskih slavnostih. Bili so navzoči tudi odlični Američani in da bi jih videli, kako znajo Američani Srbe dvigniti in orisati njih zgodovino, njih junaške boje itd. in da so najboljši ljudje v Jugoslaviji in ne vem kaj še. Pa Srbi so bili toliko pošteni in ponosni, da so rekli: "Mi smo Jugoslovani, smo ujedinjeni z bratom Slovincem in Hrvatom, smo en narod." To je moško. Letos so imeli Srbi v juliju svoj piknik, pa veste kdo je bil tam? Governer White je prišel. Kdaj je bil governer na slovenskem pikniku? Le nikar

Vstopnice k banketu se dobe pri vseh članih komiteja, v uradu Ameriške Domovine, Enakopravnosti, M. Mihajlovich, Rud. Perdan, John Trček, Anton Grdina, na North American Trust Co. podružnica v Collinwoodu, ter drugih trgovinah in uradih, ki bodo pozneje najavljeni. Odbor je izdal omejeno število vstopnic h banketu v predprodajo in vsak kdor se želi banketa udeležiti naj si pravočasno preskrbi vstopnico. Vstopnice za banket bodo v predprodaji samo do petka večer in pozneje se bodo dobile le pri blagajni, če se jih ne bo popred prodalo. Ker se pričakuje velik zunanji naval in močno poseganje po vstopnicah se našim ljudem priporoča, da sežejo takoj po njih.

Banket je izročen v roke našemu tovrstnemu mojstru Dr. Mallyu in kot pomočnik mu je dodeljen M. Mihajlovich.

Da ne grem preko zahvale gospodarskega odbora Slov. Nar. Doma moram omeniti, da nam je na osebno našo prošnjo dovolil, da lahko obdržimo banket v glavni domovi dvorani. Zadnje čase se so nastale vsled prijave zunanjih gostov zapreke in težkoče. Pripravljalnemu odboru je delalo to velike preglavice, kam dajati zunanje ljudi po absolviranem programu. Na ceste se jih ne sme in se ne spodobi nagnati, do časa, da se dvorane pripravijo za ples in prireditve. Vse te težkoče smo predložili gospodarskemu odboru S. N. D., ter utemeljili našo prošnjo tehnično in finančno. Uvideli naše težnje, so pristali naši prošnji. Nasprotno bi bili prisiljeni program omejiti ali pa se za odpomoč drugim obrniti. Dovoljeno naj mi bo izreči gospodarskemu odboru S. N. D. za uslugo iskreno zahvalo.

Še nekaj dni in naša želja bo postala dejstvo zgodovinskega pomena. Prepričan sem, da bodo tisoči Jugoslovčanov pod narodno streho Slov. Nar. Doma manifestirali narodno ujedinjenje. V spoznanju eden drugega ima tudi dragocen pomen nas samih, ker kot Jugoslovanska skupina bomo steli še veliko več kot štejemo sedaj.

Pridite in pridružite se Jugoslovanski proslavi. Prihodnja nedelja naj bo nedelja nas vseh Jugoslovčanov.

član priprav. odbora.
Joško Penko.

lija in drugi zakričali: "Jugoslavija je treba razdeliti!"

Zato, rojaki, bodimo Jugoslovani in bodimo složni med seboj. Če bomo združeni, nas nihče ne bo premagal. Če bomo razpepljeni, pridemo zopet pod tujevo peto.

V nedeljo 4. decembra je jugoslovanski dan, dan ujedinjenja Jugoslovčanov. Pridimo vsi, ki mislimo jugoslovansko. Pokažimo, da smo zavedni Jugoslovani, sezimo si v roke Slovence, Hrvatje in Srbi in zakličimo z Gregorčičem: "Ne bo nas več tujčin teptal, ne tlačil nas krvavo!" Živela jugoslovanska misel, živela Jugoslavija! V slogi je naša moč in v slogi naša rešitev.

"Pri belem konjičku"

Lorain, O. — Da čim bolj spoznam napredek in razvoj kulturnih društev, njih razmah in stopnjo na kulturnem merilu, se zelo rado udeležujem, ako mi le čas in žep dopuščata, prireditve vseh kulturnih društev. Želim dobiti čim jasnejšo sliko o kulturnem delovanju kulturnih društev.

Želel sem se udeležiti prireditve "Pri belem konjičku," ki jo je uprizorilo dramsko društvo "Adrija" v Collinwoodu. Nudila se mi je prilika in želja je bila izpolnjena. Igra "Pri belem konjičku" ni tako lahka stvar, kot izgleda na prvi pogled. Zahteva dobrih igralcev in dobro režijo, ako se jo hoče dobro podati. "Adrija" je to dosegla. Z eno besedo: bil sem presenečen.

Ne bom nateval posameznih vlog in igralcev, kajti vsi so bili zelo dobri in tako na mestu, da sem se čudil. Takoj me je zanimalo, kdo je vodil režijo. Izvedel sem, da č. g. Slaje. Čestitam mu na tem mestu, ker vse je bilo tako harmonično izvedeno, da sem bil zelo zadovoljen. Scenarija mi je zelo ugajala.

Upam, da ne bo zamere od strani igralcev, ako povem, da so mi posebno ugajali: Meta, Bucek, Kovač in Koprivar. Kakor sem že zgoraj omenil, dobri so bili vsi. Tudi hlapi so bili vsi zelo dobri, čeravno so samo statirali. Mr. M. Grdina je vse igralce zelo dobro maskiral, zlasti se mi je dopadla maska prof. Koprivarja.

"Adrija" ima zelo dobre igralске moči, zato se lahko brez bojazni loti režiser še težje stvari. Le tako naprej in na svidenje. Po predstavi sem se v lepi nadi ustavil pri Mr. Rakarju, a sem se varal: niti kapljice ni bilo. No, saj pravim.

Louis Seme.

Klub Ljubljana

Ne smemo pozabiti, da je imel Ljubljanski klub 12. novembra prav lepo zabavo. Zahvaliti se moramo vsem, ki so bili navzoči. Zahvaliti se moramo direktorju Slovenskega društvenega doma, kakor tudi godbenikom, ki so uprizorili tako zabavno igro. Ljudje so se kar za trebuhe držali, tak smeh je bil. Kadar bo naš klub zopet kaj takega priredil, vas zopet že naprej vabimo.

Naznanjam vsem meščanom in meščankam, da se vrši v torek 29. novembra seja v navadnih prostorih. Pričetek ob osmih zvečer in prosim, da se udeležite vsi.

Tajnik.

Apel na vsa slovenska pevka društva

Lorain, O. — V enem izmed mojih dopisov, sem že nekoliko omenil glede skupnega nastopa vseh slovenskih pevskih društev, na kar pa ni bilo nikakega odziva. Zato tem potom apeliram neravnost na vsa slovenska pevka društva, naj nekoliko razmotrivajo o tem.

Pomislamo, ali bi ne bilo to nekaj krasnega in mogočnega, ako bi zaorila iz 500 grl ali še več "Buči, buči morje Adrijsko." Prostor za tak nastop, mislim,

Če verjamete al' pa ne.

nam ne bi delal preglavice.

Prosim vsa pevka društva, ki se strinjajo s to idejo, naj mi čim prej sporoče na naslov: Louis Seme, 1769 E. 33rd St., Lorain, Ohio. Da bom potem uredil vse potrebno za prvi sestanek društvenih delegatov. Gledati je treba na to, da bo že spomlad kot bujna narava privrela naša pesem mogočno na dan. Oglasite se glede tega tudi javno v časopisih, da nekoliko razmotrivamo.

Louis Seme, pevovodja,
dr. "Naš dom," Lorain, O.

IZ PRIMORSKEGA

Posojilnica v Vipavi je dobila fašistovskega komisarja. — Bivšega komunističnega poslanca Jožeta Srebrničja so zaprli. — V goriske zapore so odvedli Marijo Reje iz Tolmina. Jo dolže, da se je sestajala z brati, ki žive v Jugoslaviji. — Še po eno italijansko šolo bodo odprli v naslednjih krajih: Komen, Trnov, Grgar, Ravnica, Dobrova, Medana, Šmartno, Vedrijan, Ajdovščina, Col, Planina in Zagrad, nadalje Tolmin, Volče, Kobarid, Kamnje, Idrija in Košana. — Po Gorici so nedavno razmetavali letake v slovenskem jeziku. — Granata je zelo poškodala 5 letnega Mirka Marušiča iz Opatjega sela. — V Zgonu na Krasu je bilo fašistovsko spominsko drevo že dvakrat posekano, vsled česar so vsi v grozno strahovali ter pozapri skoraj polovico ljudi. Zdaj so vsadili že tretje drevo v čast Mussolinijevega brata Arnalda in ga stalno čuvata dva fašista, a drevo noče zeleneti. Nad kom se bodo zdaj znesli?

Dnevna vprašanja

1. Na kateri dan je novi predsednik zapriščen?
2. Theodore Roosevelt, Calvin Coolidge in Woodrow Wilson so bili vsi guvernerji pred izvolitvijo predsednikov. V katerih državah so bili guvernerji?
3. Kateri znani senator je zadnji teden preminul?
4. Kje se novo izvoljeni predsednik Roosevelt sedaj nahaja?
5. Kaj je glavno mesto države Washington?
6. Koliko je star angleški prestolonaslednik?
7. Ob katerih rekah leže sledeča evropska mesta: Dunaj, Budimpešta, Belgrad?
8. Katera vera je najbolj razširjena v Indiji?
9. Kdaj se je prvič praznoval Zahvalni dan v Ameriki?
10. Katero mesto je bilo glavno mesto Zd. držav pred Washingtonom?

Odgovori na vprašanja

1. Na dan 4. marca v letu, ki sledi volitvam.
2. Roosevelt je bil guverner države New York, Coolidge guverner države Massachusetts, Wilson guverner države New Jersey.
3. Wesley Jones iz države Washington, ki je predlagal v senatu postavbo, da se kršilce prohibicije kaznuje s \$5000 globe in z 10 let ječe, in je bila postavba tudi sprejeta. Jones je bil pri zadnjih volitvah poražen.
4. V Warm Springs, Georgia.
5. Olympia.
6. 38 let.
7. Ob Donavi.
8. Hinduizem.
9. Leta 1621.
10. Philadelphia.

Vedno se piše in sliši o naših slovenskih lovcih, o njih izurjenosti in uspehih, pri tem smo pa čisto prezrli tiho lovsko cvetko, ki cvete na Norwood Rd. To je Joe Menart, ki je menda največji človek v tej okolici. Vedel sem, da ima Joe vse dobre lastnosti našega rojaka, ampak da je zraven še jager, tega pa nisem vedel. In rečem vam, da sem kar zija, ko mi je on dan prinesel skoro pol srnjaka, katerega je vjel nekje v West Virginiji. Ali ga je vjel v past, ali ga je vjel z golo roko, ali ga je s puško spravil s tega sveta, to me ne briga. Glavna stvar je, da smo imeli pri nas na Zahvalni dan imenitno srnjakovo večerjo. In ker Joe pozna svetovne razmere, je k srnjaku dodal še kvort tri leta starega. Slava in čast takemu lovcu, ki se razume na svoj posel.

Ker je v sredo popoldne prišla Tončka Jevnik v našo ofico z eno bufaleo, sem rekel Jernejcu, ki mi ga je posodil en sodček, da mu ga dam nazaj s prav malim profitom, ker mi bo ostajal. Jernejc je rekel, da kar je in da ni sreče pri hiši, če se kupljeno stvar nazaj pošlje. Tončka ima imenitnega, kar so tudi potrdili naši fantje, ki so spravili naše staro poslopje s tega sveta, s katerimi sem ga prav po bratovsko delil.

Že tri dni se mučim z računstvom, pa ne morem priti do konca. Taufarjev Janez je zadnjič na vso sopo pritekel in me vprašal, če morem hitro izračunati, koliko bi stal en vagon žefrana. Ni mi sicer znano, čemu ga bo toliko rabil, ampek zdi se mi, da s par dolarji ne bi dosti opravil pri takem nakupu. Tudi bi prosil Janeza, da me ne badra s takimi vprašanji.

Ongav Matija se po večerji slučajno ozre skozi okno in vidi, da je skedenj v ognju. "Stara," pokliče ženo, "zdi se mi, da naš skedenj gori. Stopi no hitro po požarno brambo."

Ženica se hitro odpravi in ko že drži za kljuko pri vratih, jo pokliče Matija nazaj in jo vpraša:

"Mica, pa ti kaj veš, ali imamo skedenj zavarovan proti ognju?"

"Seveda je zavarovan, saj smo zavarovali vse poslopje," odgovori žena.

"Potem pa pokliči staro mater in naj gre ta po gasilce, saj ni taka sila."

Tri roparje so obešali. Vislice so stale ravno nad veliko reko. Pri prvih dveh se je vrv pretrgala, padla sta v vodo in se s plavanjem rešila. Tretji pa se obrne do rablja in mu reče: "Glejte, da boš vzela zame močeno vrv, kajti jaz ne znam plavati."

1932	DEC.	1932
Sa	Mo	Tu
1	2	3
4	5	6
7	8	9
10	11	12
13	14	15
16	17	18
19	20	21
22	23	24
25	26	27
28	29	30
31		

KOLENDAR

DRUŠTVENIH PRIREDITEV

DECEMBER

3.—Slavnostna seja in zabava ob priliki 20-letnice društva Kras št. 8 SDZ v zgornji dvorani Slovenskega Doma na Holmes Ave.

3.—Društvo Modern Knights, balloon dance, v Slovenskem Društvem Domu, Reher Ave.

4.—Jugoslovanski napredni klub, zabava v obeh dvoranih S. N. Doma.

6.—Slovenska šola Slovenskega Delavskega Doma priredi koncert v Domu.

10.—Holy Name Juniors, card party v korist brezposelnim v zgornji dvorani Slovenskega Doma na Holmes Ave.

11.—Dramski zbor Abrašević, predstava v avditoriju S. N. Doma.

11.—Dramsko društvo Vetrovšek, igra v Slovenskem Delavskem Domu.

11.—Victory Dance held by Eastern Star, No. 51 SDZ, in Slovenian Home on Holmes Ave.

11.—Društvo sv. Srca Marije št. 111 KSKJ, Barberton, O., priredi igro "Turški križ."

17.—Društvo Progressives, št. 641 SNPJ, ples v Slovenskem društvenem domu na Reher Ave.

24.—Slovenska Mladinska Šola SND božičnica v obeh dvoranih SND.

25.—Društvo Orel, božična igra v Knausovi dvorani.

25.—Šola Slovenskega Doma priredi božičnico za svoje učence v Slovenskem Domu na Holmes Ave.

26.—Šolska igra v spodnjih prostorih fare sv. Kristine na Bliss Rd.

31.—Pevski zbor Jadran, zabavni večer v Slovenskem Delavskem Domu.

31.—A. G. Club, plesna veselica v Grdinovi dvorani.

31.—Silvestrov večer, pričakovanje Novega leta, v spodnjih šolskih prostorih na Bliss Rd.

31.—Društvo Vipavski Raj, št. 312 SNPJ, priredi Silvestrov večer v zgornji dvorani Slovenskega Doma na Holmes Ave.

31.—Slovenski Društveni Dom priredi zabavo v svojih prostorih na Reher Ave.

31.—Društvo Soča in društvo Nanos prirediti skupno veselico na Silvestrov večer v Klini dvorani, 3241 W. 50th St.

31.—Klub društev SND Silvestrov večer, poslovičev starega leta, v obeh dvoranih SND.

JANUAR

8.—Pevsko društvo "Soča" priredi koncert v Slovenskem Domu na Holmes Ave.

15.—Euclid Rifle and Hunting Club priredi jelenovo večerjo v zgornji dvorani Slovenskega Doma na Holmes Ave.

15.—Liga ohijskih društev K. S. K. J., dobrodelna prireditev v Grdinovi dvorani.

15.—Društvo "Soča" priredi koncert v dvorani Slovenskega Doma na Holmes Ave.

21.—Društvo Carniola Tent, št. 1288 T. M., ples v spodnji dvorani SND.

FEBRUAR

5.—Društvo Abrašević, igra in ples v Grdinovi dvorani.

19.—Društvo Orel, igra v Knausovi dvorani.

19.—Dramatično društvo "Adrija" priredi igro v Slovenskem Domu na Holmes Ave.

26.—Lightning Bugs, ples v zgornji dvorani Slovenskega Doma na Holmes Ave.

29.—Slovenska Zenska Zveza št. 10 priredi veselico v obeh dvoranih Slovenskega Doma na Holmes Ave.

MARC

4.—Društvo Abrašević

priredi dvodnevni bazar v Grdinovi dvorani.

APRIL

16.—Društvo Orel, igra v

ODMEVI IZ COLLINWOODA

Malo več kot pred letom sem pisala, da bi se tudi v Collinwoodu ustanovila slovenska šola za našo mladino. Toda takoj sem dobila odgovor, da ni tako hudo in da šola je bila že ustanovljena, da pa ni uspela. Toda vsi ljudje niso bili takega mnenja in kmalu po tistem je bila ustanovljena slovenska šola v Slov. Del. Domu na Waterloo Rd. Ko so nekateri zavedni Slovenci videli, koliko otrok pohaja s te strani preko mosta, se je ustanovila slovenska šola tudi na Holmes Ave. v Slovenskem domu. Slovenski dom je bil tudi prvi, ki se je zavedal, zakaj da nosi ime SLOVENSKE dom in ponudil brezplačno svoje prostore, gorkoto in luč, kadar je potrebno. Obljubili je tudi dvorano brezplačno v svrhu njih prireditve. Kdor ve, da se Slovenski dom tudi ne nahaja v izobilju finance, bo priznal, da Slovenski dom je storil svoje. Zeleti bi bilo, da bi se tudi druge organizacije in ustanove zavedale v toliki meri svojega slovenskega imena kot se Slovenski dom na Holmes Ave. Smelo trdim, da če bi bile naše organizacije, naši narodni domovi in naše slovenske fare ob istem času ustanovile tudi slovenske šole, bi ne bilo danes treba pri družini novih pravil za angleško poslušajoča društva in ne vabiti, ali skoraj vleči mladih na seje društev.

Da je bila slovenska šola potrebna, je dokaz, ker prihaja nekako 150 otrok, ki se s par izjemami z veseljem uče slovenščine in tudi petja. Tako po strani mi je bilo očitano, da kar se ustanovi na tej strani mostu na Holmes Ave., da vse zaspi in prepad. Tega pa ne bomo pustili, ker odborniki društva in šole se dobro zavedajo, da začetek je vsak težak in da tudi lepo in veliko drevo zraste iz malega semena.

Torej pri otrocih je zanimanje zadosti, pravim, pri starših in odraslih pa ne. Kako je vendar to, saj šola je prekornostna ustanova, ogledite si jo s katerekoli strani hočete. Kaj pa je pri nas, da šola tako ne uspeva ali kot mi je nekdo namignil, da zaplava. Nekdo je rekel, da je tu preveč strankarstva. Toda slovenska šola je bila ustanovljena samo iz potrebe in vsako strankarstvo je pozitivno izključeno. V slovenski šoli se poučuje in razlaga samo slovensko. Pri odbojnih sejah se pa ukrepa, kaj bi bilo bolje, da bi bolj napredovali.

Načela slovenske šole so: gojiti slovenščino in ohraniti materini jezik, kolikor dolgo se bo pač dalo. Poglejmo naše brate na Primorskem. O, ti znajo vse drugače ceniti svoj materin jezik. Gotovo je vsakemu znano, koliko papirja se je popisalo, koliko shodov je bilo sklicanih, koliko protestov je bilo poslanih na italijansko vlado, ki tako zatira naš jezik. In če presodimo sami sebe, koliko se žrtvujemo, bomo videli, da nekateri več kot morejo, drugi pa popolnoma nič. Mislim da se dosti ne motim, če rečem, ako bi nas tako pritisnili kot so naše brate na Primorskem, bi znali drugače ceniti svoj materin jezik. Kaj je hujšega kot če so ljudje oropani najdražjega, to je njih ljuba govorica. In zakaj bi je ne ohranili mi, ki smo v svobodni deželi in še več, Amerikanci še sami cenijo evropske običaje. Temu je dokaz medna-

Knausovi dvorani.

29.—Društvo Orel, baseball ples v Grdinovi dvorani.

MAJ

13.—Društvo Orel, materinska proslava v Knausovi dvorani.

JUNIJ

11.—Ženski odsek Slovenske Zadrzne Zveze, piknik.

JULIJ

16.—Slovenska Zadrzna Zveza, praznovanje 20-letnice.

Paul Keller

CVET NAŠE VASI

"To ni prav nič bedasto. Vsi pravijo tako. — Krčmar ga je naznanil, ker je Novak dejal, da zasluži prav za prav krčmar desetkrat toliko s palico ko njegov sin. To je krčmar zameril in je spravil Novaka v nadzornikove klešče. No, in danes je prišel nadzornik v šolo. O bože mili, kako je razsajal! Nič mu ni bilo prav. Vse drugače izprašuje ko Novak. Vprašal je poštevanke števila sedemnajst, pa kdaj so bili generali rojeni in podobno. Tudi jaz sem prejel zaušnico od nadzornika."

"Zakaj pa?"
"Eh, čitali smo, pa je bilo v berilu 'močvirnat kotlini,' kaj vem, kaj je to! A ker je dedec takih pihal od jeze, sem si mislil, naj še malo bolj piha in nisem hotel brati pravilno 'močvirnat kotlini,' ampak: 'svo cvirnat kotli mi,' 'svo cvirnat kotli mi.' Uf, kako je pihal! Kar tebi nič meni nič mi je prisolil eno krog uses."

"To si nalašč naredil!" je zagodrnjala Mina in vstala. Tone se je pomeknil do odprtega okna in skočil ven. Mina je stopila k oknu in ga poklicala. Tone se je nezaupno približal. "Sem pa le ne moreš za menoj, ker si gospodična," je rekel in bil še zmeraj previden.

Z enim samim skokom je bila Mina zunaj. A brat se ji je izmuznil in ko veverica splezal na česnje.

"Prosim, prosim, ponižno prosim!" je zaklical z drevesa.

"Dobro dan, gospodična," se je oglašilo pri ograji. "Ali bi mogel nekoliko govoriti z vami?"

"Ojej, Novak!" je pomislil Tone in se bliskoma povzpela na vrh česnje.

"Učitelj Novak," je pomislila tudi Mina; "videl me je skočiti skozi okno!" Zardela je.

V sobi mu je dejala:

"Videli ste me, kako sem skočila skozi okno. To gotovo ne pristoji dvaindvajsetletnemu dekletu. Pa sem Toneta lovila. Pravkar sem zvedela, kako je bil nesramen pri čitanju. Nalašč je napravil tisto bedarijo, nalašč, da bi ujezil nadzornika."

"Vem, gospodična. Nadzornik si je tiste 'cvirnat kotle' čisto resno zapisal v svojo beležnico. A danes je bilo vseeno: malo več ali malo manj smole. Popolnoma sem pogorel. Uničiti me hočejo. Odstaviti me ne morejo, pač pa mi bodo vzeli službo v tej lepi vasi in me kazensko prestavili v kak kraj, ki ga še pes ne povoha."

"Škoda bi bilo, če bi šli od nas," je tiho dejala Mina.

"Ne bo jih dosti, gospodična, ki bi žalovali za menoj. Otrkom bo pač žal — in to mi je v ponos in veselje. Drugi pa bodo mojega odhoda iz dna duše veselili."

"Ne vsi!" je dejala Mina in zardela.

"Glejte, kaj sem dosegel s tisto svojo mladinsko zvezo! Ze osem dečkov sem pridobil zanjo in sicer vašega Toneta, troje Jelševnikovih fantov in četvero iz delavskih družin — sicer pa nobenega iz kmečke družine. Starši niso svojim otrokom dovolili, da bi pristopili. In razen Jelševnika ni hotel nihče dovoliti, da bi se igrali v kakem gozdiču ali na pokosenem travniku. To je bilo prav neprijetno početje. In ko sem začel nabirati prispevke, da bi kupil otrokom delavskih družin čepice naše zveze in bobne in piščalke, mi je dal Jelševnik pet dinarjev, kovač pa enega. Drugega pa nisem nič dobil."

"Jaz nisem nič vedela za kako zbirko. Tone mi ni ničesar povedal."

"Ker si tako skopa!" se je odzvalo z okna. "Še tistih krajcarjev za orglice mi nisi hotela dati, kaj šele, da bi bila kaj več prispevala za bobne in piščalke!"

"Glej, da izgineš!" je zaklicala Mina. Tedaj je pri oknu vse utihnilo.

"Precej preglavic vam povzroča fantiček, kajne?"

"Razposajen je. Ničesar drugega ne bo nekdo ko postopati ali..."

"... izvrsten človek," je dodal Novak.

"Ne vem," je zavzdihnila Mina. "Težko breme mi leži na plečih. Premlada sem, da bi mogla nadomestiti očeta in mater. In vsi trije moji bratje potrebujejo očeta in mater: Tone, ta cigan, Bernard, pobožnjak in oni — najstarejši! Z vsakim in za vsakega se moram boriti. Vidim, da ne bo pobeden dosti pridati, če ne pride pomoč. Mati mi ne morejo pomagati, da, včasih mi celo nasprotujejo. Tudi občina je zoper mene, prav tako ko zoper vas. Veliko nalog imam, pa mi nihče ne pomaga. Jože, naš gospodarnik nas prvega septembra zapusti. A ne dam se ugnati! Ostanem na svojem mestu, pa bodi karkoli!"

Oči so se ji zaiskrile. Železna volja, ki ji je sevala z lic, je spreminila njen obraz v neko mirno lepoto. Učitelju Novaku je za minuto začelo srce hitreje utripati. Preko mize ji je ponudil roko, rekoč:

"Ali vam smem reči samo 'Mina'?"

Zardela je in počasi odvrnila: "Zakaj ne?"

A v roko mu ni segla.

"Mina, bodiva prijatelj v teh dneh, ki jih bom prebil še v tej vasi. V začetku oktobra bom moral pač oditi. Morda mi dovolite, da vam kdaj pišem?"

"Saj ne smete stran!"

"Ne bo šlo drugače, Mina. Drugo nedeljo bodo imeli shod zoper mene, kjer bodo podpisali spomenico in jo poslali na vlado. Vse to izvira od krčmarja Vogelnika in se razpravlja za njegovimi mizami. — Seveda se shoda prav nič ne bojim, celo udeležil se ga bom."

"Tudi jaz!" je dejala Mina.

Spet jo je zadovoljno pogledal.

"Tudi vi? To je pa lepo in pogumno. Pa vendar, ker bodo taki siroveži zraven, bi rajši, če ne greste."

"Pa grem! Nobenega se ne bojim. Ne bojim se njih jezikov. Če bi se me pa kdo drznil dotekniti, naj si že kar naprej naroči umetni nos!"

Njena mogočna pest je vsa rdeča ležala na mizi, njeni krasni, močni zobje so se iskri iz krepkih ust. Podobna je bila lepi, močni živali, ki te hoče ugrizniti. Nekaj časa sta oba molčala. Ko je hotel Novak spregovoriti, ga je zadržala:

"Trenutek! Pravkar nekaj preudarjam." Čez čas je dejala:

"Že vem. Vi ostanete v Loki. Vsa sodrga s tistim omladnim nadzornikom vred ne bo ničesar opravila zoper vas!"

"Čudim se vam, Mina. Vendar bi vas prosil, da si radi mene ne delate nikakih neprilic. Saj je za vas že itak težko. Zakaj bi si radi mene nakopali na glavo zamere in zoprnosti?"

"Zakaj? — Zakaj? — Kako čudno vprašate! — Zato, ker hočem! Ker se vam godi krivica, ker hočem obračunati z Vogelnikovimi zaplečniki. Pa si mislite, kaj hočete! Na shod pojdem, pa magari, da vi sami ne bi šli tja!"

"Jaz pojdem na vsak način, Mina! Ne dam se kar takole pod noge! Branil se bom z rokami in nogami. Saj bi lahko vse vrget v koš, si poiskal kak drugačen poklic; za delovnega človeka, ki ima količjak soli v glavi, je zmeraj kos kruha na razpolago. Pa hočem, da sem — kar sem — hočem ostati vprav učitelj. Na vsem svetu ni zame lepšega poklica."

rejo, pač pa mi bodo vzeli službo v tej lepi vasi in me kazensko prestavili v kak kraj, ki ga še pes ne povoha."

"Škoda bi bilo, če bi šli od nas," je tiho dejala Mina.

"Ne bo jih dosti, gospodična, ki bi žalovali za menoj. Otrkom bo pač žal — in to mi je v ponos in veselje. Drugi pa bodo mojega odhoda iz dna duše veselili."

"Ne vsi!" je dejala Mina in zardela.

"Glejte, kaj sem dosegel s tisto svojo mladinsko zvezo! Ze osem dečkov sem pridobil zanjo in sicer vašega Toneta, troje Jelševnikovih fantov in četvero iz delavskih družin — sicer pa nobenega iz kmečke družine. Starši niso svojim otrokom dovolili, da bi pristopili. In razen Jelševnika ni hotel nihče dovoliti, da bi se igrali v kakem gozdiču ali na pokosenem travniku. To je bilo prav neprijetno početje. In ko sem začel nabirati prispevke, da bi kupil otrokom delavskih družin čepice naše zveze in bobne in piščalke, mi je dal Jelševnik pet dinarjev, kovač pa enega. Drugega pa nisem nič dobil."

"Jaz nisem nič vedela za kako zbirko. Tone mi ni ničesar povedal."

"Ker si tako skopa!" se je odzvalo z okna. "Še tistih krajcarjev za orglice mi nisi hotela dati, kaj šele, da bi bila kaj več prispevala za bobne in piščalke!"

"Glej, da izgineš!" je zaklicala Mina. Tedaj je pri oknu vse utihnilo.

"Precej preglavic vam povzroča fantiček, kajne?"

"Razposajen je. Ničesar drugega ne bo nekdo ko postopati ali..."

"... izvrsten človek," je dodal Novak.

"Ne vem," je zavzdihnila Mina. "Težko breme mi leži na plečih. Premlada sem, da bi mogla nadomestiti očeta in mater. In vsi trije moji bratje potrebujejo očeta in mater: Tone, ta cigan, Bernard, pobožnjak in oni — najstarejši! Z vsakim in za vsakega se moram boriti. Vidim, da ne bo pobeden dosti pridati, če ne pride pomoč. Mati mi ne morejo pomagati, da, včasih mi celo nasprotujejo. Tudi občina je zoper mene, prav tako ko zoper vas. Veliko nalog imam, pa mi nihče ne pomaga. Jože, naš gospodarnik nas prvega septembra zapusti. A ne dam se ugnati! Ostanem na svojem mestu, pa bodi karkoli!"

Oči so se ji zaiskrile. Železna volja, ki ji je sevala z lic, je spreminila njen obraz v neko mirno lepoto. Učitelju Novaku je za minuto začelo srce hitreje utripati. Preko mize ji je ponudil roko, rekoč:

"Ali vam smem reči samo 'Mina'?"

Zardela je in počasi odvrnila: "Zakaj ne?"

A v roko mu ni segla.

"Mina, bodiva prijatelj v teh dneh, ki jih bom prebil še v tej vasi. V začetku oktobra bom moral pač oditi. Morda mi dovolite, da vam kdaj pišem?"

"Saj ne smete stran!"

"Ne bo šlo drugače, Mina. Drugo nedeljo bodo imeli shod zoper mene, kjer bodo podpisali spomenico in jo poslali na vlado. Vse to izvira od krčmarja Vogelnika in se razpravlja za njegovimi mizami. — Seveda se shoda prav nič ne bojim, celo udeležil se ga bom."

"Tudi jaz!" je dejala Mina.

Spet jo je zadovoljno pogledal.

"Tudi vi? To je pa lepo in pogumno. Pa vendar, ker bodo taki siroveži zraven, bi rajši, če ne greste."

"Pa grem! Nobenega se ne bojim. Ne bojim se njih jezikov. Če bi se me pa kdo drznil dotekniti, naj si že kar naprej naroči umetni nos!"

Njena mogočna pest je vsa rdeča ležala na mizi, njeni krasni, močni zobje so se iskri iz krepkih ust. Podobna je bila lepi, močni živali, ki te hoče ugrizniti. Nekaj časa sta oba molčala. Ko je hotel Novak spregovoriti, ga je zadržala:

"Trenutek! Pravkar nekaj preudarjam." Čez čas je dejala:

"Že vem. Vi ostanete v Loki. Vsa sodrga s tistim omladnim nadzornikom vred ne bo ničesar opravila zoper vas!"

"Čudim se vam, Mina. Vendar bi vas prosil, da si radi mene ne delate nikakih neprilic. Saj je za vas že itak težko. Zakaj bi si radi mene nakopali na glavo zamere in zoprnosti?"

"Zakaj? — Zakaj? — Kako čudno vprašate! — Zato, ker hočem! Ker se vam godi krivica, ker hočem obračunati z Vogelnikovimi zaplečniki. Pa si mislite, kaj hočete! Na shod pojdem, pa magari, da vi sami ne bi šli tja!"

"Jaz pojdem na vsak način, Mina! Ne dam se kar takole pod noge! Branil se bom z rokami in nogami. Saj bi lahko vse vrget v koš, si poiskal kak drugačen poklic; za delovnega človeka, ki ima količjak soli v glavi, je zmeraj kos kruha na razpolago. Pa hočem, da sem — kar sem — hočem ostati vprav učitelj. Na vsem svetu ni zame lepšega poklica."

Oči so se ji zaiskrile. Železna volja, ki ji je sevala z lic, je spreminila njen obraz v neko mirno lepoto. Učitelju Novaku je za minuto začelo srce hitreje utripati. Preko mize ji je ponudil roko, rekoč:

"Ali vam smem reči samo 'Mina'?"

Zardela je in počasi odvrnila: "Zakaj ne?"

A v roko mu ni segla.

"Mina, bodiva prijatelj v teh dneh, ki jih bom prebil še v tej vasi. V začetku oktobra bom moral pač oditi. Morda mi dovolite, da vam kdaj pišem?"

"Saj ne smete stran!"

"Ne bo šlo drugače, Mina. Drugo nedeljo bodo imeli shod zoper mene, kjer bodo podpisali spomenico in jo poslali na vlado. Vse to izvira od krčmarja Vogelnika in se razpravlja za njegovimi mizami. — Seveda se shoda prav nič ne bojim, celo udeležil se ga bom."

"Tudi jaz!" je dejala Mina.

Spet jo je zadovoljno pogledal.

"Tudi vi? To je pa lepo in pogumno. Pa vendar, ker bodo taki siroveži zraven, bi rajši, če ne greste."

"Pa grem! Nobenega se ne bojim. Ne bojim se njih jezikov. Če bi se me pa kdo drznil dotekniti, naj si že kar naprej naroči umetni nos!"

lepoto. Učitelju Novaku je za minuto začelo srce hitreje utripati. Preko mize ji je ponudil roko, rekoč:

"Ali vam smem reči samo 'Mina'?"

Zardela je in počasi odvrnila: "Zakaj ne?"

A v roko mu ni segla.

"Mina, bodiva prijatelj v teh dneh, ki jih bom prebil še v tej vasi. V začetku oktobra bom moral pač oditi. Morda mi dovolite, da vam kdaj pišem?"

"Saj ne smete stran!"

"Ne bo šlo drugače, Mina. Drugo nedeljo bodo imeli shod zoper mene, kjer bodo podpisali spomenico in jo poslali na vlado. Vse to izvira od krčmarja Vogelnika in se razpravlja za njegovimi mizami. — Seveda se shoda prav nič ne bojim, celo udeležil se ga bom."

"Tudi jaz!" je dejala Mina.

Spet jo je zadovoljno pogledal.

"Tudi vi? To je pa lepo in pogumno. Pa vendar, ker bodo taki siroveži zraven, bi rajši, če ne greste."

"Pa grem! Nobenega se ne bojim. Ne bojim se njih jezikov. Če bi se me pa kdo drznil dotekniti, naj si že kar naprej naroči umetni nos!"

Njena mogočna pest je vsa rdeča ležala na mizi, njeni krasni, močni zobje so se iskri iz krepkih ust. Podobna je bila lepi, močni živali, ki te hoče ugrizniti. Nekaj časa sta oba molčala. Ko je hotel Novak spregovoriti, ga je zadržala:

"Trenutek! Pravkar nekaj preudarjam." Čez čas je dejala:

"Že vem. Vi ostanete v Loki. Vsa sodrga s tistim omladnim nadzornikom vred ne bo ničesar opravila zoper vas!"

"Čudim se vam, Mina. Vendar bi vas prosil, da si radi mene ne delate nikakih neprilic. Saj je za vas že itak težko. Zakaj bi si radi mene nakopali na glavo zamere in zoprnosti?"

